

UPOZORNENIE k novým nariadeniam vlády týkajúcich sa sociálnych služieb

Nariadenia vlády SR č. 83/2022 Z.z.

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/83/20220401>

Nariadenia vlády SR č. 84/2022 Z.z.

<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2022/84/20220401>

1. Zásadné zmeny v poskytovaní finančného príspevku na prevádzku zo strany obcí, miest a VÚC pre neverejných poskytovateľov

S účinnosťou od 1.apríla 2022 prijatím nového nariadenia vlády SR č. 84/2022 Z.z. dochádza k zásadnej zmene pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku neverejným poskytovateľom, t. j. neplatí preplácanie finančného príspevku v plnej výške k stavu /počtu miest k 12.3.2020 podľa Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 116/2020 Z. z..

To znamená, že pri poskytovaní tohto príspevku v plnej výške zo strany obcí, miest a vyšších územných celkov v nadväznosti na § 77 zákona o sociálnych službách týkajúci sa aj neobsadenosti miest, t.j . neprítomnosti prijímateľa po viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní, je potrebné, aby sa s touto zmenou oboznámili neverejní poskytovatelia sociálnych služieb, **ale hlavne obce, mestá a vyššie územné celky.**

Dôvodom je skutočnosť, že ak budú obce, mestá a VÚC uplatňovať zmenu v ustanovení § 4 citovaného nariadenia, t. j. tolerovať poskytovanie finančného príspevku v plnej výške aj po 30 dňoch neprítomnosti prijímateľa z dôvodov uvedených v § 4 písm. a) a b) (šírenie ochorenia COVID-19 a nárast počtu dní neprítomnosti prijímateľov) **budú si musieť schváliť a nastaviť transparentné podmienky za akých k tomu bude dochádzať.** Najpriateľnejším a demokratickým spôsobom by bolo, že si tieto podmienky upraví vo všeobecne záväznom nariadení. Podmienky, na ktorých sa dohodnú poslanci zastupiteľstva pri tolerovaní neobsadenosti miest z hľadiska počtu dní nad rámec 30 dní (z dôvodov vyššie uvedených) budú musieť byť platné pre všetkých neverejných poskytovateľov a tým aj prijímateľov. Máme oprávnené obavy, že príslušné samosprávne orgány, hlavne obce a mestá z rôznych dôvodov urýchlene nepristúpia k úprave podmienok vo VZN a preto **zdôrazňujeme, že podmienky za ktorých sa bude implementovať citované nariadenie musia platiť rovnako pre všetkých a musia byť transparentne zverejnené.**

Pre predstavu v akých prípadoch by mohlo dochádzať k tolerovaniu a preplácaniu finančného príspevku na prevádzku v plnej výške po viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní by mohol byť napr. dlhší ako 30 dňový pobyt prijímateľa v ústavnom zdravotníckom zariadení, ale len výlučne dôvodu ochorenia na COVID-19 alebo pre úmrtie prijímateľa z dôvodu ochorenia na COVID-19 a tým aj neobsadenia jeho miesta novým prijímateľom.

Odporúčame neverejným poskytovateľom obrátiť sa na príslušnú obec/mesto, ktoré Vám poskytuje finančný príspevok na prevádzku a žiadať od nich informáciu ako upravili podmienky zmeny v § 4 citovaného nariadenia vlády a kde sú zverejnené, aby ste neboli prekvapení, ak budú od Vás žiadať vrátenie finančného príspevku na prevádzku za neobsadené dni nad rámec 30 po sebe nasledujúcich dní.

Celý text citovaného nariadenia je nasledovný:

NARIADENIE VLÁDY Slovenskej republiky č.84/2022 Z.z. zo 16. marca 2022, ktorým sa mení nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 116/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 152/2020 Z.

Vláda Slovenskej republiky podľa § 104a ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 89/2020 Z. z. (ďalej len „zákon“) nariaďuje:

Čl. I

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 116/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 152/2020 Z. z. sa mení takto:

§ 4 znie:

§ 4 V čase mimoriadnej situácie a najneskôr do konca rozpočtového roka 2022 sa finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 77 zákona poskytuje neverejnému poskytovateľovi pobytovej formy sociálnej služby v zariadení v plnej výške aj vtedy, ak sa táto sociálna služba neposkytuje z dôvodu neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní, ak

- a) tento dôvod neprítomnosti súvisí s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v tomto zariadení a
- b) prejaví sa v preukázateľnom náraste počtu dní neprítomnosti prijímateľov sociálnej služby alebo neobsadených miest, ktorý súvisí s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v tomto zariadení .

Čl. II

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. apríla 2022.

2. Zásadné zmeny v poskytovaní finančného príspevku z MPSVR pre verejných a neverejných poskytovateľov

Aj pri poskytovaní finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona o sociálnych službách, ktorý poskytovateľom vybraných druhov sociálnych služieb poskytuje z MPSVR dochádza k viacerým zmenám z hľadiska **povinnosti vrátiť MPSVR pomernú časť poskytnutého finančného príspevku za obdobie, v ktorom bolo neobsadené miesto. Doterajší režim, keď bolo možné tolerovať neobsadenosť miest s prihliadnutím na počet miest k 12.3.2020 sa ruší a zrušuje sa aj nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 261/2020 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 100/2021 Z. z.**

Podmienky, za ktorých nebude musieť poskytovateľ vybraných druhov sociálnych služieb vrátiť celú sumu pomernej časti finančného príspevku za neobsadené miesta v danom štvrtroku, ale len v rozsahu 90 % zo sumy pomernej časti finančného príspevku vyplateného na príslušný štvrtrok pripadajúcej na počet miest v zariadení sociálnych služieb sú taxatívne vymenované v ustanovení § 2 odsek 1 nariadenia vlády č. 83/2022 Z.z.

To znamená, že poskytovateľ sociálnej služby, ktorému sa poskytuje finančný príspevok v roku 2022 a ktorý má záujem, aby vrátil len 90 % z pomernej časti finančného príspevku za neobsadené miesta v danom štvrtroku musí splniť tieto podmienky:

- a) **ohlásiť výskyt a šírenie ochorenia COVID-19 v zariadení MPSVR** ako subjektu hospodárskej mobilizácie vykonávajúcemu organizáciu sociálneho zabezpečenia, a to **spôsobom určeným ministerstvom,**
- b) **má nárast počtu neobsadených miest podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona súvisiaci s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v zariadení príslušnom štvrtroku oproti bezprostredne predchádzajúcemu štvrtroku,** keď nemal v zariadení ochorenie COVID-19
- c) **počet neobsadených miest v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona k poslednému dňu príslušného štvrtroka nepresiahne 10 % z počtu miest v zariadení zapísaného v registri sociálnych služieb a**
- d) poskytovateľ sociálnej služby **doručí ministerstvu s dokladmi,** ktoré doručuje podľa zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na rozpočtový rok 2022, na účel posúdenia splnenia podmienky podľa § 78d ods. 3 písm. c) zákona (povinnosť vrátiť FP za neobsadené miesta) pre vyplatenie finančného príspevku na nasledujúci štvrtrok, **osobitne údaj o počte neobsadených miest v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona za príslušný štvrtrok a štvrtrok podľa písmena b)** (menší rozsah ako 80 hodín) a o **výške vrátených finančných prostriedkov za neobsadené miesta za príslušný štvrtrok.**

Odporúčame Vám oboznámiť sa s uvedenými podmienkami a pri zúčtovaní za II. štvrtrok (t.j. apríl, máj, jún) podľa toho aj postupovať.

Text nariadenia vlády:

NARIADENIE VLÁDY Slovenskej republiky č. 83/2022 Z.z. zo 16. marca 2022, ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu

Vláda Slovenskej republiky podľa § 78e zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 66/2020 Z. z. (ďalej len „zákon“) nariaďuje:

§ 1

V čase trvania mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 (ďalej len „krízová situácia“) a v období do konca štvrtroka, v ktorom bude ukončená krízová situácia, najneskôr do konca rozpočtového roka 2022, sa ustanovenia štvrtej časti štvrtej hlavy zákona uplatňujú s odchýlkami ustanovenými v § 2.

§ 2

(1) Povinnosť ustanovená v § 78d ods. 17 zákona sa na účel posúdenia splnenia podmienky pre vyplatenie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona (ďalej len „finančný príspevok“) na nasledujúci štvrtrok podľa § 78d ods. 3 písm. c) zákona uplatňuje v rozsahu, ktorý zodpovedá 90 % zo sumy pomernej časti finančného príspevku vyplateného na príslušný štvrtrok pripadajúcej na počet miest v zariadení sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“), ktoré sú za príslušný štvrtrok neobsadenými miestami v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona, ak

- a) prijímateľ finančného príspevku na rozpočtový rok 2022 (ďalej len „prijímateľ finančného príspevku“) ohlási výskyt a šírenie ochorenia COVID-19 v zariadení Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ako subjektu hospodárskej mobilizácie vykonávajúcemu organizáciu sociálneho zabezpečenia,¹) a to spôsobom určeným ministerstvom,
- b) nárast počtu neobsadených miest v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona v príslušnom štvrtroku oproti bezprostredne predchádzajúcemu štvrtroku bez výskytu a šírenia ochorenia COVID-19 v zariadení podľa písmena a), súvisí s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v zariadení podľa písmena a),
- c) počet neobsadených miest v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona k poslednému dňu príslušného štvrtroka nepresiahne 10 % z počtu miest v zariadení zapísaného v registri sociálnych služieb a
- d) prijímateľ finančného príspevku doručí ministerstvu s dokladmi, ktoré doručuje podľa zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na rozpočtový rok 2022, na účel posúdenia splnenia podmienky podľa § 78d ods. 3 písm. c) zákona pre vyplatenie finančného príspevku na nasledujúci štvrtrok, osobitne údaj o počte neobsadených miest v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona za príslušný štvrtrok a štvrtrok podľa písmena b) a o výške vrátených finančných prostriedkov za neobsadené miesta za príslušný štvrtrok.

(2) Ak sa v príslušnom štvrtroku rozpočtového roka 2022 deň, v ktorom je ukončená krízová situácia, nezhoduje s posledným dňom príslušného štvrtroka, za ktorý sa posudzuje uplatňovanie 1) § 6 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 183/2021 Z. z. na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie v súvislosti s vyhlásenou mimoriadnou situáciou na zabezpečenie riešenia koronavírusu COVID-19. 2 povinnosti ustanovenej v § 78d ods. 17 zákona na účel posúdenia splnenia podmienky podľa § 78d ods. 3 písm. c) zákona pre vyplatenie finančného príspevku na nasledujúci štvrtrok, uplatňovanie povinnosti ustanovenej v § 78d ods. 17 zákona sa posudzuje od prvého dňa bezprostredne nasledujúceho po dni, v ktorom je ukončená krízová situácia, do posledného dňa príslušného štvrtroka podľa § 78d ods. 17 zákona s odchýlkou ustanovenou v odseku 1.

§ 3

Zrušuje sa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2020 Z. z., ktorým sa ustanovujú niektoré podmienky financovania sociálnych služieb v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 261/2020 Z. z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 100/2021 Z. z.

§ 4

Toto nariadenie vlády nadobúda účinnosť 1. apríla 2022

Poznámky:

§ 78d ods. 12 a 13

c) prijímateľ finančného príspevku vráti pomernú časť finančného príspevku vyplateného na príslušný štvrtrok za neobsadené miesta v zariadení podľa odsekov 12 a 13, inak sa vyplatenie tohto finančného príspevku do doby splnenia tejto podmienky dočasne pozastaví,

§ 78d odsek 17

(17) Prijímateľ finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa je povinný vrátiť ministerstvu pomernú časť poskytnutého finančného príspevku za obdobie, v ktorom bolo neobsadené miesto v zariadení podľa odsekov 12 a 13, podľa trvania tohto neobsadenia od prvého dňa neobsadenia tohto miesta.

Nariadenia vlády č.83 a 84 vo väzbe na ambulantnú službu

Nariadenie vlády č. 83 ako to vyplýva z ustanovenia § 4 sa vzťahuje **výlučne na pobytové sociálne služby a preto je to spojené s 30 dňovou lehotou**. To znamená, že pre ambulantné služby platí režim a podmienky pre neobsadenosť na účely finančného príspevku na prevádzku, ktoré boli platné aj pred zavedením osobitného režimu z dôvodu pandémie. Keďže pri FPP pre sociálne služby poskytované ambulantnou formou si obce, mestá a VÚC určovali sami podmienky neobsadenosti a následne podmienky povinnosti vrátiť alikvotnú sumu za neobsadené miesta, lebo ich osobitne neupravuje zákon o sociálnych službách, je potrebné si to overiť u konkrétnej obci/mesta/VÚC a hlavne to majú neverejní poskytovatelia upravené v zmluve o poskytovaní FPP.

§ 4 Znie: V čase mimoriadnej situácie a najneskôr do konca rozpočtového roka 2022 sa finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby podľa § 77 zákona poskytuje neverejnému poskytovateľovi **pobytovej formy sociálnej služby** v zariadení v plnej výške aj vtedy, ak sa táto sociálna služba neposkytuje z dôvodu neprítomnosti prijímateľa sociálnej služby viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní, ak

- a) tento dôvod neprítomnosti súvisí s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v tomto zariadení a
- b) prejaví sa v preukázateľnom náraste počtu dní neprítomnosti prijímateľov sociálnej služby alebo neobsadených miest, ktorý súvisí s výskytom a šírením ochorenia COVID-19 v tomto zariadení.

Nariadenie vlády č. 84, ktoré sa ale týka výlučne finančného príspevku z MPSVR sa **vzťahuje na pobytové sociálne služby a aj ambulantné sociálne služby, nakoľko to vyplýva z § 2 odsek 1 citovaného nariadenia a to nasledovne:**

- (1) Povinnosť ustanovená v § 78d ods. 17 zákona sa na účel posúdenia splnenia podmienky pre vyplatenie finančného príspevku podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa zákona (ďalej len „finančný príspevok“) na nasledujúci štvrtrok podľa § 78d ods. 3 písm. c) zákona uplatňuje v rozsahu, ktorý zodpovedá 90 % zo sumy pomernej časti finančného príspevku vyplateného na príslušný štvrtrok pripadajúcej na počet miest v zariadení sociálnych služieb (ďalej len „zariadenie“), ktoré sú za príslušný štvrtrok **neobsadenými miestami v zariadení podľa § 78d ods. 12 a 13 zákona,**

Pritom odsek 13 sa týka podmienok neobsadenosti miest v sociálnej službe poskytovanej ambulantnou formou, to znamená, že aj na účely tohto nariadenia sa bude neobsadenosť v ambulantnej forme sociálnej služby posudzovať podľa týchto podmienok a len v prípade, že tieto podmienky nebudú môcť byť dodržané pre výskyt a šírenie ochorenia COVID 19, ak sa budú porovnávať jednotlivé štvrtroky, tak bude môcť poskytovateľ vracať len 90 % zo sumy pomernej časti finančného príspevku vyplateného na príslušný štvrtrok a nie celú sumu za neobsadené miesta. Podotýkam, že pôjde len o výnimočné prípady a bude potrebné splniť všetky podmienky, ktoré sú uvedené v § 2 odsek 1, písm. a),b),c),d).

§ 78d odsek 13, v ktorom sú **upravené podmienky neobsadenosti miest v ambulantnej forme sociálnej služby a znie nasledovne :**

(13) Nárok na finančný príspevok podľa § 71 ods. 6 a 7, § 78a a 78aa pri poskytovaní ambulantnej sociálnej služby v zariadení nevzniká na miesto v zariadení, na ktorom sa počas 20 a viac po sebe nasledujúcich pracovných dní

- a) neposkytuje sociálna služba z dôvodu **neuzatvorenia zmluvy** o poskytovaní sociálnej služby alebo
- b) poskytuje sociálna **služba v menšom rozsahu ako 80 hodín.**

Vypracovala: Mgr. Lýdia Brichtová, PhD.